

با بودجه‌ای که به‌قول خودتان برای ۳۰ نفر کافی بود نه یک صحنه ۳۰۰ نفره، صحبت کرده بودید. حالا که برخی منتقدان می‌گویند مشکل اصلی سریال نه کمبود بودجه که نحوه هزینه‌کرد آن است، پاسخ‌تان چیست؟

نقدها و دیدگاه‌ها همواره برای ما ارزشمند است، اما باید به این نکته توجه داشت که هرگونه تحلیل در مورد هزینه‌کرد، مستلزم آگاهی دقیق از بودجه پیش‌بینی شده و برآوردهای اولیه فیلمنامه است. حقیقت این است که «رویای نیمه‌شب» با بودجه‌ای بسیار محدودتر از آنچه در آثار مشابه یا حتی برخی آثار آپارتمانی در پلتفرم‌ها هزینه می‌شود، تولید شده است؛ چه برسیم به آثار فاخر تلویزیونی که بودجه‌های کلانی دارند.

تقریباً در دوره خودش نصف یک سریال آپارتمانی پلتفرمی و حداقل یک صدم سریالهای تاریخی پر هزینه تلویزیون بوده است. چالش اصلی ما، مدیریت یک فیلمنامه جسورانه و سنگین با بودجه‌ای بسیار اندک بود. تخصص تیم کارگردانی ما در این بود که بتوانیم صحنه‌هایی که در نگاه اول «پرخرج» به نظر می‌رسند را با راهکارهایی خلاقانه و بهینه‌سازی بودجه به تصویر بکشیم. به باور من، این اثر ثابت کرد که می‌توان با تکیه بر تخصص و مدیریت درست، خروجی‌های بصری داشت که در نگاه اول گران‌قیمت به نظر می‌رسند، در حالی که هزینه تولید آن‌ها بسیار پایین‌تر از استانداردهای رایج است. امیدوارم اهل فن این «مدیریت بهینه» را به عنوان یک نقطه قوت در نظر بگیرند.

○ از انتخاب بازیگران برایمان بگویید.

برای من، انتخاب بازیگر فراتر از بررسی رزومه‌ها یا تطبیق فنی است؛ این یک فرآیند شهودی است. پس از آنکه بر فضای فیلمنامه مسلط می‌شوم، به دنبال یافتن آن انرژی مشترک میان شخصیت داستان و بازیگر هستم. من به سیگنال‌هایی باور دارم که در لحظه رویارویی میان کارگردان و کاندیدارد و بدل می‌شود. وقتی این پیوند درونی و هم‌سوایی انرژی شکل بگیرد، آن بازیگر برای من به انتخاب نهایی تبدیل می‌شود. به باور من، هنر در نهایت حاصل یک اتصال قلبی است و وقتی این حس متقابل میان من و بازیگر برقرار شود، نتیجه‌اش اجرای صادقانه‌تر و عمیق‌تری از نقش خواهد بود.

○ برای نقش صوفیا سراغ بازیگر و خواننده سوری سوزانا آلوز رفتید؛ انتخابی که برخی آن را تلاشی برای دیده‌شدن بیشتر سریال تعبیر کرده‌اند. این انتخاب دقیقاً چه چیزی به روایت اضافه کرد که با بازیگران داخلی قابل‌دستیابی نبود؟

انتخاب خانم سوزانا آلوز، پیش از هر چیز، تابعی از دیدگاه جامع و استراتژیک مدیران و دست‌اندرکاران صاحبان کار یعنی سازمان اوج بود. ما از همان ابتدا هدفمان خلق اثری بود که نه تنها در فضای داخلی، بلکه در سطح جهانی و به‌ویژه در میان مخاطبان عرب‌زبان و تمامی کسانی که به مهدویت باور دارند، پذیرفته شود.

وقتی هدف ما ارتباط با مخاطب جهانی است، انتخاب بازیگرانی که با فرهنگ و زبان آن مخاطب هم‌سو باشند، یک ضرورت روایی است تا بیننده در کشورهای مختلف، پیوندی عاطفی و زبانی با اثر برقرار کند. قطعاً ما در ایران بازیگران توانمند و درخشانی داریم که هر کسی در هر نقشی می‌درخشد، اما در اینجا، اولویت ما زبان مشترک با مخاطب هدف بود.

○ در جریان فیلم‌برداری در رودخانه بهمن شیر آبادان، دو نفر از دستیاران صحنه‌تان جان باختند و ضبط پروژه مدتی متوقف شد. آن حادثه چه تغییری در نگاه شما به ادامه کار، چه از نظر ایمنی و چه از نظر روحیه گروه، ایجاد کرد؟

وقتی با چنین تراژدی تلخی روبرو می‌شویم، کلمات برای توصیف عمق درد و اندوه ما ناتوان‌اند. فقدان وحید و علی، تنها از دست دادن دو همکار نبود؛ ما دو دوست عزیز و صمیمی را از دست دادیم که حضورشان در گروه، گرمابخش بود. این حادثه، قلبی را در ما به آتش کشید که هرگز خاموش نمی‌شود. اما اگر بیرسم این اتفاق چه تغییری در ما ایجاد کرد، باید بگویم که نگاه ما به روابط انسانی در محیط کار را به کلی دگرگون کرد. ما آموختیم که در کنار تمام دغدغه‌های هنری و فنی، انسان و جان عزیزترین دارایی ماست. یاد و خاطره آن‌ها تا پایان مسیر زندگی، برای من و تمام همکارانی که در این پروژه بودند، الهام‌بخش خواهد بود. ما تلاش کردیم تا ادامه این مسیر را با نگاهی انسانی‌تر و با یاد آن‌ها پیش ببریم؛ چرا که باور داریم هنر، در نهایت باید در خدمت انسانیت باشد. حادثه رودخانه بهمن شیر، باعث شد نگاه ما به ایمنی و مراقبت از یکدیگر، از یک ضرورت اداری به یک تکلیف اخلاقی و قلبی تبدیل شود. ما با قلبی آزرده اما با عزمی جزم برای ادامه کار، تصمیم گرفتیم این اثر را به یاد آن‌ها به پیش ببریم.

○ دیالوگ‌نویسی سریال را برخی «سرگردان میان لحن نیمه‌کلاسیک و روزمره امروزی» توصیف کرده‌اند. این نوسان لحن، انتخابی آگاهانه برای نزدیک کردن اثر به مخاطب امروز بود یا خروجی ناخواسته روند تولید؟

این نوسان در لحن، دقیقاً یک تصمیم آگاهانه و برنامه‌ریزی شده بود. ما در ابتدای مسیر با این پرسش

گفت‌وگوی
روزنامه صبا با
عوامل سریال «رویای
نیمه‌شب»

عشقی که از مرز باورها می‌گذرد

حسن آخوندپور
کارگردان:

به جای فرمول، به شهود اعتماد
کردم

حسن آخوندپور، کارگردان «رویای نیمه‌شب»، از چهره‌هایی است که در سال‌های اخیر تلاش کرده میان روایت‌های تاریخی و زبان امروز مخاطب پیوندی تازه ایجاد کند. او در این سریال، اقتباسی آزاد از رمان مظفر سالاری را به تصویری دراماتیک تبدیل کرده و در کنار بهره‌گیری از فضایی تاریخی، بر جذابیت روایی و ارتباط با مخاطب عمومی تأکید داشته است. «رویای نیمه‌شب» همچنین تجربه‌ای متفاوت در کارنامه آخوندپور به شمار می‌رود؛ پروژه‌ای که با محدودیت‌های تولید، تغییر بستر پخش و حاشیه‌هایی در مسیر ساخت همراه بود و در نهایت راه خود را به آنتن تلویزیون باز کرد.

○ پیش از پخش گفته بودید «رویای نیمه‌شب» برخلاف تصور رایج از آثار تاریخی، ریتمی تند و پرکشش دارد؛ اما حالا که چند قسمت پخش شده، بخشی از منتقدان دقیقاً همین نکته را نقطه‌ضعف اصلی سریال می‌دانند. این فاصله بین ادعای شما برداشت مخاطب را چگونه توضیح می‌دهید؟

بسیار خوشحالم که این موضوع مورد بحث قرار گرفته است، چرا که تفاوت در برداشت‌ها، بخشی از ماهیت هنر است. من همچنان بر این باور هستم که «رویای نیمه‌شب» در مقایسه با آثار تاریخی معاصر چه در تلویزیون و چه در پلتفرم‌ها، ریتمی پویا و متناسب دارد. باید اشاره کنم که مفهوم «ریتم» را نباید صرفاً با تعداد سکانس‌ها یا سرعت برش پلان‌ها اشتباه گرفت. از دیدگاه من، ریتم واقعی، همان تنش درونی داستان است که مخاطب را با خود همراه کند و اجازه ندهد احساس خستگی کند. در «رویای نیمه‌شب»، ما با توجه به تعدد شخصیت‌ها و پیچیدگی روایت، تلاش کردیم ریتمی درونی ایجاد کنیم که حتی در سکانس‌های طولانی‌تر نیز، کشش داستان حفظ شود. اینکه تعریف ریتم در اذهان مختلف متفاوت است، کاملاً طبیعی است و همین تفاوت دیدگاه‌هاست که باعث غنای نقد آثار هنری می‌شود.

○ شما از چالش «مدیریت ایده‌آل‌های جسورانه فیلمنامه»

پگاه زارعی
گفت‌وگو

«رویای نیمه‌شب» روایتی عاشقانه در دل تاریخ است؛ داستانی که عشق، اختلاف عقیده، خانواده و سیاست را در مسیری پرچالش به هم گره می‌زند. این مجموعه که اقتباسی از رمان شناخته‌شده مظفر سالاری است، مخاطب را به سال‌های دور می‌برد؛ جایی که سرنوشت فتاح و تلم، دو جوان عاشق از دو خانواده و دو مذهب متفاوت، محور اصلی یک داستان پرکشش را شکل می‌دهد.

هم‌زمان با پخش این مجموعه، با آیدا ماهیانی، بازیگر نقش تلم و حسن آخوندپور، کارگردان «رویای نیمه‌شب»، درباره شکل‌گیری این سریال، چالش‌های اقتباس از یک رمان، فضای تاریخی داستان و تجربه حضور در این پروژه گفت‌وگو کرده‌ایم.

